

Výroční zpráva Nadačního Fondu Univerzity Palackého v Olomouci

za rok 2023

Talent + vize + podpora + komunita = Nadační fond Univerzity Palackého

www.fond.upol.cz

OBSAH

Slovo úvodem	3
1 Vize	4
2 Talent	6
4 Podpora	14
5 Komunita	16
6 Kdo podpořil nás?	17
7 Finanční zpráva za rok 2023.	18

SLOVO ÚVODEM

Vážené dámy, vážení pánové,

možnost pracovat prakticky celý život s mladými lidmi, předávat zkušenosti našim studentkám a studentům, čerpat od nich energii a chuť rozvíjet svoje schopnosti, vědomosti a talent - to vše považuji za velkou výsadu, kterou jako vysokoškolské pedagogové máme. Univerzita Palackého v Olomouci je druhou nejstarší a třetí největší univerzitou v naší zemi, neseme tedy svůj díl odpovědnosti za úroveň vzdělanosti našich absolventů a ovlivňujeme tak do jisté míry současnost i budoucnost celé naší společnosti. Proto je důležité, abychom i nadále považovali za jednu z priorit naší práce rozvoj talentu a podporu mladých nadaných vědců a umělců, kteří na naší univerzitě působí. Nezastupitelnou roli v tomto našem úsilí hraje Nadační fond UP, díky kterému jsme schopni našim studentkám a studentům pomáhat při realizaci jejich vlastních projektů na poli vědeckého bádání i v umělecké kreativní práci. Můžeme se opřít o naše mnohaleté zkušenosti a dobře víme, že pokud se nám daří ve správnou chvíli podpořit jejich talent a píli, vytváříme to nejlepší prostředí pro růst nových elit, které naše společnost tolik potřebuje.

Poděkování a uznání si zaslouží všichni naši dárci a mecenáši, jejichž podpora je pro nás v tomto ohledu klíčová a bez nichž bychom aktivity nadačního fondu neměli šanci realizovat. Během osmi let existence fondu jsme už podpořili více než pět desítek nadaných studentek a studentů celkovou částkou ve výši přes pět milionů korun. Všem, kteří do Nadačního fondu UP přispívají, patří velké poděkování za jejich přízeň a také za pozornost, kterou našim aktivitám věnujete. Nadační fond UP a zejména mladí a talentovaní lidé si naši podporu zaslouží.

Martin Procházka

rektor UP a předseda správní rady NF UP

1 VIZE

1.1 VZNIK NADAČNÍHO FONDU

Nadační fond Univerzity Palackého vznikl 23. 6. 2015. Univerzita Palackého v Olomouci k jeho založení přistoupila z několika důvodů:

1. Často diskutovaná „třetí role univerzit“ (podle definice OECD je univerzita „služba veřejnosti“, univerzita má podíl na konkurenceschopnosti regionu, podle definice UNESCO má univerzita za úkol rozvíjet kompetence studentů i akademiků analyzovat příčiny globálních/lokálních problémů, hledat řešení, včetně alternativních). Mezi klíčové činnosti patřící do oblasti 3. role univerzit patří:
 - Podpora studentských projektů a dalších aktivit
 - Šíření nových poznatků – popularizace
 - Spolupráce s firmami
 - Aktivity na podporu rozvoje kultury
 - Aktivity na podporu šíření etických hodnot, restaurování hodnot
 - Aktivity na podporu řešení sociálních a environmentálních problémů
2. Nadační fond představuje významný nástroj a most mezi sektory (příležitost naučit se pracovat s fundraisingovými technikami v akademickém prostředí a definovat etická pravidla pro spolupráci)
3. Nadační fond představuje významný nástroj profesního rozvoje mladých badatelů (získávají prostředky na realizaci samostatných projektů – klademe důraz na reflektovaný růst kompetencí, nabízíme vzdělávání na poli „komunikace vědy“)
4. Nadační fond představuje nástroj propagace UP směrem k různým cílovým skupinám

1.2 POSLÁNÍ, CÍLE A HODNOTY

Posláním Nadačního fondu je podporovat mezinárodní vědecko-výzkumné a umělecké aktivity studentů. Chce tím přispět k rozvoji zahraniční spolupráce UP a v dlouhodobém horizontu pak k řešení civilizačních, technologických, zdravotních, sociálních či environmentálních problémů.

Jsme přesvědčeni, že přínos pro společnost musí zůstat hlavním a uvědomovaným motivem pro vědeckou a uměleckou práci našich studentů. Je hlavním motorem potřebných inovací.

Mezi cíle Nadačního fondu patří:

- Vytvářet příznivé podmínky pro podporu významných vědecko-výzkumných a uměleckých projektů talentovaných studentů UP, včetně studentů se zdravotním či sociálním znevýhodněním, a zahraničních studentů, kteří působí na UP
- Prostřednictvím podpory mezinárodní spolupráce přispět k výměně zkušeností, know-how a vzájemnému interkulturnímu porozumění
- Prostřednictvím podpory smysluplných vědeckých a uměleckých aktivit studentů UP přispět k osobnímu i profesnímu rozvoji mladých badatelů a k řešení společenských či environmentálních problémů.
- Podporovat mladé badatele v kreativě, samostatnosti a odpovědnosti za svou práci a závazky, které mají vůči sobě, UP i společnosti.
- Navazovat a rozvíjet oboustranně přínosná partnerství s firmami, které spolu s UP sdílí vize a cíle týkající se rozvoje společnosti
- Kultivovat a rozvíjet filantropii v ČR

Naše činnost se opírá o následující hodnoty:

Přínos vědy společnosti

Věda posouvá hranice našeho vědění. Věříme, že reflexe využitelnosti vědy pro společnost by měla být součástí veřejné debaty. Naší snahou je vést mladé badatele k odpovědné úvaze o tom, čemu se na poli vědy věnují, jaký užitek to má pro ně samotné, pro UP, či pro společnost. Usilujeme také o to, aby mladí vědci dokázali cíle a výsledky své práce srozumitelně prezentovat různým cílovým skupinám od vědecké obce až po laickou veřejnost.

Osobní a profesní rozvoj talentovaných mladých lidí

Mladí badatelé dostávají díky Nadačnímu fondu UP příležitost samostatně realizovat vlastní vědecko-výzkumné či umělecké projekty. Získávají tím také možnost osvojit si či rozvíjet kompetence potřebné pro úspěšné zvládnutí cílů, které si stanovili. Klademe důraz na studentovu reflexi vlastního rozvoje v oblasti designování a vedení výzkumu, týmové práce, interkulturních kompetencí, timemanagementu a prezentačních dovedností.

Sdílené vize a synergie

„Vize je obraz budoucnosti, kterou chceme vytvořit, popsáný v přítomném čase, jako by se to právě teď dělo.“ Sdílené vize a synergie jsou základními předpoklady úspěšného partnerství a spolupráce mezi lidmi i organizacemi. Chceme spolupracovat s firmami či jednotlivci, kteří mají chuť podílet se s námi na cílech Nadačního fondu UP. Věříme, že spolupráce, která je oboustranně přínosná a obohacující, může posouvat hranice našich možností.

Transparentnost, odpovědnost a důvěra

Vztahy s našimi partnery, ale i podpořenými mladými badateli, nelze budovat bez vzájemné důvěry. Kroky nás všech musí být předvídatelné a smysluplné. Tak jako my chceme, aby partneři věřili nám, věříme my našim partnerům. Zakládáme si na jednoduchém formuláři žádosti, jednoduché podobě závěrečné zprávy a jednoduchém vyúčtování příspěvků, které poskytneme úspěšným studentům.

1.3 ORGÁNY NADAČNÍHO FONDU

Správní rada (hodnotí žádosti studentů a schvaluje dary od partnerů N):

Martin Procházka (předseda)

Hana Kovářová

Ctirad Lolek

Boris Cvek

Zdeněk Pechal

Marek Maráček

Václav John

Dozorčí rada:

Petra Jungová

Jiří Langer

Martin Šmajser

2 TALENT

Podporujeme studenty magisterských a doktorských studijních programů, kteří své vědeckovýzkumné či umělecké záměry myslí vážně. Věříme, že součástí odpovědného přístupu k vlastní práci na univerzitní půdě je schopnost reflexe významu a smyslu vědeckého či uměleckého počínání a schopnost srozumitelně prezentovat přínos projektů širokému spektru publika z řad odborné i laické veřejnosti.

2.1 PODMÍNKY PRO ZÁJEMCE O FINANČNÍ PŘÍSPĚVEK

Kdo může požádat a o kolik?

- Studenti magisterských studijních programů realizovaných UP
- Studenti doktorských studijních programů realizovaných UP
- Zahraniční studenti doktorských studijních programů působící na UP
- Maximální výše: 200 000 Kč

Jak může požádat?

Na webových stránkách www.fond.upol.cz – je nutné podat žádost online. Součástí žádosti je také doporučení od vedoucího katedry/školitele (či jiného odborníka), návrh rozpočtu, případně potvrzení o zdravotním nebo sociálním znevýhodnění.

Práce s podpořenými studenty

- Základem našeho partnerství se studenty je Smlouva o poskytnutí příspěvku z Nadačního fondu (dále v textu Smlouva), která upravuje důležité podmínky čerpání finančních prostředků a práva a povinnosti obou stran.
- Finanční prostředky studenti obdrží na své individuální účty (číslo účtu je uvedeno ve Smlouvě). Realizátoři projektu jsou povinni čerpat prostředky v souladu s rozpočtem projektu, který byl součástí žádosti o příspěvek z Nadačního fondu UP, byl schválen správní řadou a zároveň je přílohou Smlouvy. V případě změn, které samozřejmě mohou v průběhu roku realizace projektu nastat, je nutné nás o nich průběžně informovat a konzultovat je s námi. Vyhneme se tak nepříjemným nedorozuměním na konci projektu.
- Studenti po ukončení projektu zpracovávají závěrečnou zprávu, jejíž součástí je jednoduchý sumář položek, které student hradil z nadačního příspěvku. Podpořeným studentům důvěřujeme. Nepožadujeme detailní vyúčtování příspěvku, které zabírá drahocenný čas (vyúčtování však můžeme v určitých situacích vyžadovat). Požadujeme však perfektně popsané výstupy a výsledky celoroční práce a kvalitní reflexi nabytých kompetencí v následujících oblastech: samostatné vedení výzkumného projektu, týmová práce, jazyková kompetence, interkulturní kompetence, komunikace a medializace vědy, prezentační dovednosti. Na základě závěrečné zprávy obdrží studenti Osvědčení o realizaci mezinárodního projektu, které může posloužit jako doklad o získání užitečných zkušeností a schopností zejména v kontaktu s výzkumnými pracovišti či zaměstnavateli.

2.2 VÝBĚR PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

Členové správní rady vybrali k podpoře projekty, které nejlépe vyhovovaly stanoveným kritériím:

- a) originalita a novost,
- b) oborový přínos,
- c) uplatnitelnost výstupu v praxi,
- d) společenská prospěšnost,
- e) mezinárodní přesah výzkumu,
- f) výstup konkrétního výzkumu a jeho prezentace,
- g) sociální znevýhodnění, příp. zdravotní znevýhodnění,
- e) výstup konkrétního výzkumu a jeho prezentace.

2.3 KOHO JSME PODPOŘILI?

Podporu od NF UP na svá vědecká bádání v tomto roce získalo devět studentů Univerzity Palackého v Olomouci. V této výzvě tentokrát uspěli studenti z Přírodovědecké, Lékařské, Fakulty zdravotnických věd, Cyrilometodějské teologické a Fakulty tělesné kultury. Fond mezi tyto stipendisty rozdělil 775 tisíc korun.

STIPENDISTÉ 2023

Ludmila Včelařová

Přírodovědecká fakulta | Výše podpory: 80 000 Kč

Jsem studentkou doktorského studijního programu Experimentální biologie na katedře Laboratoř růstových regulátorů. Předmětem mého studia je kompartmentace auxinového metabolismu a signalizace v buňce.

Růst a vývoj rostlin je umožněn složitou koordinací vnitřních a vnějších faktorů. Jako vnitřní faktory označujeme rostlinné hormony, které působí podobně jako jejich živočišné protějšky již při nízkých koncentracích. Škála jejich biologických účinků je však mnohem širší a rozmanitější. Významnou skupinou rostlinných hormonů jsou auxiny, jejichž signální dráha moduluje jak správnou architekturu rostlin, tak odpovědi na různé podněty z okolí. Stěžejní faktorem pro správnou funkci auxinů je přísná regulace jejich biosyntézy, metabolismu a transportu, které ve výsledku zajišťují jejich přesnou časovou a místní distribuci. Bylo prokázáno, že ve výše zmíněných regulačních mechanismech ovlivňujících metabolické a signální dráhy auxinů hraje významnou roli endoplazmatické retikulum (ER), na jehož membráně jsou například lokalizovány aktivní auxinové transportéry rodiny PIN a PILS, enzymy podílející se biosyntéze IAA a auxinový receptor ABP1.

Díky podpoře Nadačního fondu UP jsem měla již v loňském roce možnost vyjet na tříměsíční zahraniční pracovní stáž na prestižní vědecké pracoviště Institute of Science and Technology Austria (ISTA), kde jsem připravovala nové linie klíčové pro můj výzkum. V průběhu stáže mi bylo nabídnuto, abych se připojila do jednoho z projektů výzkumné skupiny prof. Jiřího Frimla který se zabývá vztahem mezi ER lokalizovanými aktivními auxinovými přenašeči, kterými se sama ve svém výzkumu zabývám, a auxinovým receptorem ABP1. Díky úspěchu v letošní výzvě Nadačního fondu UP se na institut opět vrátím a budu pokračovat ve společném výzkumu.

Mým hlavním cílem je objasnit zapojení endoplazmatického retikula do auxinového metabolismu a signalizace, jejichž detailní popis by mohl být základem pro tvorbu nových odrůd hospodářsky významných rostlin s výhodnými vlastnostmi nebo k syntéze účinných selektivních herbicidů na bázi syntetických auxinů.

Eliška Zgarbová

Přírodovědecká fakulta | Výše podpory: 137 000 Kč

Na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého jsem dokončila jak své bakalářské, tak magisterské studium v oboru Biotechnologie a genové inženýrství. Aktuálně jsem studentkou doktorského studijního programu Molekulární a buněčná biologie. Svému výzkumu se již od bakalářských studií věnuji v laboratořích Katedry buněčné biologie a genetiky pod vedením pana docenta Radima Vrzala.

Hlavním tématem mé disertační práce je studium vlivu látek s indolovou strukturou na buňky rakoviny prostaty, ovšem jsem zapojená také do dalších projektů na našem pracovišti. Hlavním směrem, kterým se teď výzkum na Katedře buněčné biologie a genetiky ubírá, je oblast zánětlivých onemocnění střev, kam se řadí např. Crohnova choroba či ulcerózní kolitida. Pochopení mechanismů těchto zánětlivých onemocnění je pro společnost důležitým tématem, jelikož teprve po objasnění buněčných procesů zánětu střeva může být navržena účinná terapie. Lidské střevo je však velice komplexní orgán a pro vědce je skutečnou výzvou nasimulovat experimentální podmínky v laboratoři tak, aby co nejlépe odpovídaly skutečnému stavu v uvnitř lidského těla.

Výrazný milník v experimentálním výzkumu přinesla technologie 3D buněčných modelů, tzv. organoidů. Ty jsou tvořeny množstvím orgánově specifických buněk, které se následně zformují do mikroskopické 3D verze původního orgánu. Zachovávají si tak klíčovou funkční, strukturní a biologickou komplexitu. Metody kultivace organoidů a jejich následná analýza patří momentálně ke špičkám toho, jakým způsobem můžeme jako molekulární biologové studovat fungování orgánů lidského těla v běžné laboratoři. V současné době je mým vlastním projektem zavedení 3D modelu střevních organoidů do běžné laboratorní praxe na naší katedře, abychom byli schopni výzkum v oblasti střevních zánětů zkvalitnit a posunout na vyšší úroveň.

Mým cílem v blízké budoucnosti je tedy optimalizace tohoto buněčného modelu tak, abychom se mohli co nejvíce přiblížit ke skutečnému fungování lidského střeva přímo v našich laboratorních podmínkách. Poté, co bude zvládnuta technologie modelace a analýzy organoidů, se mohu přesunout do další fáze projektu, což je simulace podmínek zánětu v tomto modelovém mini orgánu. Jakmile bude tento model plně funkční, je možné začít s experimentálním testováním látek, které byly vytipovány jako kandidátní sloučeniny s protizánětlivými účinky. Umožní nám to detailně sledovat účinky vybraných sloučenin v modelu zdravého i zánětlivého střeva bez nutnosti přítomnosti živého pacienta v laboratoři.

Vždy jsem doufala, že jednou budu mít to štěstí najít si práci, která bude mít smysl, bude mě bavit a naplňovat. Práci, která nebude jednotvárná, díky níž se budu moci stále vzdělávat a posouvat své hranice. A hlavně práci, která bude prospěšná a která mi umožní pomáhat lidem. Myslím, že povolání vědce všechny tyto aspekty přesvědčivě propojuje. Pro co mi tedy srdce hoří? Pro vědu. A neméně také pro rodinu a přátele, kteří ve mě nikdy nepřestali věřit.

Podpora Nadačního fondu UP mi umožní vydat se na stáž do výzkumného centra Regenerative Medicine Institute, které je součástí prestižního Cedars-Sinai Medical Center v Los Angeles. Tady budu mít tu čest pracovat v týmu vědců, kteří mají s kultivací organoidů mnohaleté zkušenosti. Díky tomuto jedinečnému projektu budu mít možnost naučit se vytvořit a analyzovat experimentální mini-model střeva přímo z kmenových buněk pacientů trpících zánětlivým střevním onemocněním. Jako nejdůležitější aspekt podpory od Nadačního fondu UP vnímám to, že mi bude umožněno získat jedinečné zkušenosti, ať už na profesní úrovni v podobě osvojení si nových laboratorních postupů a technologií, či na osobní úrovni v podobě navázání nových kontaktů a přátelství.

Marta Sýkorová

Cyrlometodějská teologická fakulta | Výše podpory: 70 000 Kč

Jsem studentkou prvního ročníku doktorského studijního programu Sociální a spirituální determinanty zdraví na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Ve své práci se zabývám studiem vysoké citlivosti u lidí (tzv. HSP – lidé s hlubším senzoryckým zpracováním vjemů). Vysoce citliví lidé jsou spojováni s velkou empatií a péčí o druhé.

Nejen u vysoce citlivých lidí se vyskytuje snaha se zavděčit, potlačit sebe sama, neschopnost stanovovat hranice či říci ne. Toto jednání však často škodí jak samotným "people pleaserům", tak i jejich okolí. Už několik let píše knihu "Velmi špatné pohádky", jež je souborem deseti příběhů. Ty vykreslují následky výše uvedeného sebedestruktivního jednání. Každá pohádka pracuje s jedním nezdravým typem chování a extrémizuje jej, což ústí v tragický konec hlavní postavy. Pohádky jsou však unikátní tím, že mají konce dva. Každý příběh obsahuje i dobrý konec, kdy hlavní postava přehodnotí své dosavadní smýšlení, rozhodne se odlišně a odvrátí katastrofický závěr. Tyto pozitivní konce mají sloužit jako povzbuzení pro čtenáře.

Uvědomění si vlastních návyků je základem pro změnu. Aby však bylo možno návyk změnit, musí být člověk ochotný nejprve přenastavit vlastní způsob myšlení.

Pohádky jsou podle Marie-Louise von Franz řečí, které všichni lidé rozumějí, jsou mezinárodním jazykem všech lidí. A už od starověkého Řecka prochází lidé skrze prožití příběhu katarzí. Přejí si, aby si čtenáři po přečtení Velmi špatných pohádek nejen uvědomili, že mohou být k sobě samotným laskavější, ale také aby byli silně motivováni a přesvědčeni k této proměně.

O vysoké citlivosti se v zahraničí píše již mnohem déle, než v České republice. Pokud se tedy v budoucnu podaří pohádky přeložit, najde tato kniha své čtenáře především mezi vysoce citlivými lidmi, ale také jejich blízkými a těmi, kdo s nimi pracují. Pohádky mohou mít různý dopad a různou působnost v odlišných částech světa. Protože každá kultura má svá specifika, může k pohádkám přistupovat se svou vlastní interpretací.

Pohádky mohou být využity v psychoterapii. Jejich hlavním smyslem je však oslovit čtenáře různého věku, pohlaví i osobnostních charakteristik – a přivést je k získání nového vhledu do vlastního komplikovaného chování.

a do náročných situací. Tímto způsobem může pochopení příběhů korigovat chování a postoje jednotlivců a vnést do celé společnosti více laskavosti a pravdivosti.

Získanou podporu Nadačního fondu UP chci využít k mentoringu, díky němuž bude můj text srozumitelnější a propracovanější. Následně také ke spolupráci s nakladatelstvím, u něhož kniha pohádek vyjde, a k propagaci knihy.

Kristýna Kultová

Fakulta zdravotnických věd | Výše podpory: 70 400 Kč

Jsem studentkou magisterského programu Intenzivní péče v porodní asistenci na Fakultě zdravotnických věd. Už ve své bakalářské práci jsem se věnovala vlivu sexuálního násilí na porod, nyní bych se chtěla této problematice věnovat podrobněji.

Z průzkumů v Česku i ve světě vyplývá, že sexuální násilí zažije každá třetí žena, a vliv této prožité zkušenosti na život oběti byl mnohokrát dokázán. Existuje však jen málo informací o tom, jaký vliv má sexuální násilí na těhotenství, porod a raný rodinný život. Porodní asistentky si navíc mnohdy nejsou jisté, jak přizpůsobit péči poskytovanou lidem s touto zkušeností.

V rámci svého projektu chci vést rozhovory s oběťmi sexuálního násilí, které zároveň prožily těhotenství a porod. Z těchto rozhovorů bych následně chtěla vyvodit, jak se může prožité násilí manifestovat během zmíněných fází reprodukčního života, včetně prvního roku rodičovství. Na základě zjištěných informací poté budu vytvářet doporučení pro porodní asistentky, jak v praxi poskytovat péči obětem sexuálního násilí.

Mým cílem je v první řadě vůbec zjistit, jak může sexuální násilí ovlivnit reprodukční život oběti. Dále bych chtěla přiblížit tuto problematiku porodním asistentkám a pomoci jim k sebevědomému poskytování individualizované péče. V důsledku bych pak chtěla pomoci obětem sexuálního násilí, aby během těhotenství, porodu a prvního roku rodičovství byly vystaveny co nejnižšímu riziku retraumatizace, naopak aby pro ně byly tyto životní etapy pozitivní a posilující zkušeností.

Už na bakalářské studium jsem nastoupila s přáním poskytovat respektující a citlivou zdravotnickou péči a zároveň mě zajímala problematika sexuálního násilí. Během psaní bakalářské práce jsem se setkala s konceptem trauma-informované péče, ale zároveň i s výpověďmi respondentek o traumatizujících zážitcích ve zdravotnických zařízeních. Považuji za důležité o těchto těžkých tématech mluvit a zároveň se snažit posouvat systém zdravotnické péče směrem k individuálnímu a partnerskému přístupu.

Díky podpoře Nadačního fondu UP budu moci zprostředkovat respondentkám výzkumu odbornou psychologickou podporu, což u tak citlivého tématu považuji za velmi důležité. Celý projekt bude navíc probíhat ve spolupráci se zahraniční mentorkou na Northumbria University, která se tímto tématem dlouhodobě zabývá.

Eliška Vodáková

Fakulta tělesné kultury | Výše podpory: 103 000 Kč

Jsem studentkou doktorského studijního programu Kinantropologie na Fakultě tělesné kultury. Pokračuji ve studiu na katedře aplikovaných pohybových aktivit.

Jak již napovídá mé jméno jsem úzce spjata s vodou a vodním prostředím, kromě toho, že závodně plavu a věnuji se výuce plavání, jsem se rozhodla svůj výzkum v rámci Ph.D. zaměřit na terapii ve vodním prostředí zejména pro děti s tělesným postižením. Po absolvování zahraničních kurzů a složení zkoušek jsem certifikovaným terapeutem ve vodním prostředí a ráda bych povědomí o těchto technikách a možnostech rozšířila i do České republiky, kde jsou prozatím jen málo známé. Jak víme, pro děti s tělesným postižením jsou některé pohyby na suchu složité, ale díky vodnímu prostředí se mohou stát lépe proveditelné, zároveň se může jednat o další možnost socializace pro tuto specifickou skupinu.

V rámci svého výzkumu se budu věnovat sledování změn v oblasti hrubé motoriky u dětí s tělesným postižením, principem bude cvičení založené na technikách ve vodním prostředí respektující fyzikální principy. Terapie bude probíhat po dobu 3 měsíců dvakrát týdně. Při zlepšení předpokládáme, že dojde i ke zlepšení v oblasti hrubé motoriky na souši, což bude pravidelně kontrolováno testy a vyšetřením fyzioterapeuta.

Díky podpoře Nadačního fondu mohu začít realizovat výzkum, pronajmout bazény, nabídnout dětem s tělesným postižením pravidelné cvičení a zároveň výsledky poté prezentovat na mezinárodní konferenci zaměřené na aplikované pohybové aktivity ve Skotsku.

Daniel Chrenko

Přírodovědecká fakulta | Výše podpory: 116 600 Kč

Jsem absolventem oboru Organické chemie a třetím rokem studuji doktorský program v oboru Experimentální biologie na Přírodovědecké fakultě.

V rámci své práce se zabývám několika problémy. Tím hlavním je syntéza nových přírodních látek dále vývoj nových syntetických postupů pro jejich přípravu a v neposlední řadě studium jejich biologické aktivity. Právě studium biologické aktivity připravených látek je velice důležité, jelikož může být prvním krokem k vývoji nových léčiv. V dnešní době získává mnoho nemocí rezistence vůči stávajícím lékům, což je činí méně účinnými, a proto je vývoj nových léčiv stěžejní.

V rámci projektu se zabývám studiem nitrovaných mastných kyseliny. Nitrované mastné kyseliny jsou tělu vlastní signální molekuly nalézající se primárně v mozku. Mají velmi důležitou roli v regulaci mnoha různých signálních drahách, jako například v metabolismu cukrů a tuků, růstu buněk a genové expresi. Biologické studie ukázaly, že tyto kyseliny mají širokou škálu biologických aktivit, což je činí potenciálními terapeutickými látkami pro různá onemocnění. Nově bylo také zjištěno, že tyto látky mají také radioprotektivní vlastnosti – tedy můžou složit k prevenci ozáření indukovaných molekulárních a buněčných poškození. Naším cílem je zaměřit se na dvě oblasti. Zaprvé vyvinou univerzální cestu k nejčastěji se endogenně vyskytujícím derivátům nitro mastných kyselin a pomocí totální syntézy připravit 14-nitro-anandamid (nitrovaná forma endogenního kanabinoidního ligandu působícího na kanabinoidní receptor) a za druhé u těchto látek otestovat jejich biologickou aktivitu.

Krátkodobým cílem je připravit výše uvedené látky a projekt úspěšně dotáhnout do finální fáze, kdy bude moct být objasněn jejich mechanismus účinku v biologických systémech. Tím dlouhodobým cílem je finalizace a úspěšné dokončení disertační práce.

Vědecká práce mě naplňuje pocitem objevování neznámých oblastí. Fascinuje mě možnost realizovat projekty, které dosud nikdo neuskutečnil. Je to forma práce, která mi nedovoluje rutinu, každý den přináší nová překvapení a je ve vědeckém životě zcela unikátní.

Díky podpoře Nadačního fondu UP mohu vycestovat na tří měsíční stáž k prof. Cristině Nevado z prestižní univerzity v Švýcarském Curychu (UZH Curych), jejíž výzkumná skupina se zabývá právě totální syntézou přírodních látek, za což jsem velmi vděčný.

Eva Szczyrbová

Lékařská fakulta | Výše podpory: 100 000 Kč

Jsem studentkou třetího ročníku doktorského studijního programu Lékařská biologie na Ústavu klinické a molekulární patologie Lékařské fakulty UP. V rámci studia se zabývám možnostmi personalizované medicíny pro zkvalitnění péče o pacienty s karcinomem prostaty.

Karcinom prostaty je nejčastější příčinou smrti mužů spojenou s nádory v západních zemích. Velikou komplikací v jeho úspěšné léčbě je vznik rezistence na terapii, kdy nádorové buňky získávají schopnost přežít a množit se i za kastročních hladin androgenů či během podávání terapie cílené na stěžejní androgenový receptor (ARTA

terapie). Další komplikací je vysoká heterogenita, kdy jsou značné rozdíly nejen mezi pacienty, ale i v rámci jednoho konkrétního tumoru. Nádor může obsahovat různé typy buněk s rozličnou genetickou výbavou a s rozdílnými fenotypovými projevy jako jsou schopnost lokální invaze, tvorba cirkulujících nádorových buněk a navazujících metastáz a v neposlední řadě rozvoj rezistence na léčbu.

V našem projektu vyšetřujeme krevní plazmu, která obsahuje volné cirkulující DNA a RNA molekuly uvolněné z nádorových buněk. Pro vyšetření přítomnosti a množství vybraných RNA znaků jako je např. mikroRNA-375 používáme kvantitativní PCR, zato DNA část vzorku vyšetřujeme pomocí vysoce moderní a citlivé digitální PCR, díky které sledujeme přítomnost mutací genu pro androgenový receptor a jeho amplifikaci. Právě androgenový receptor je cílem specifické ARTA terapie, která je jednou z posledních možností léčby pacientů s pokročilým karcinomem prostaty. Přítomnost těchto markerů nás může upozornit na agresivitu nádoru, progresi onemocnění či selhání léčby.

Naším cílem je poskytnout onkologům nové informace, které budou důležité pro včasné zaznamenání progresu onemocnění a změnu terapie a v důsledku i prodloužení života pacienta. Při správné validaci na velké kohortě pacientů má tento projekt potenciál být velkým krokem k modernizaci a zvýšení standardu léčebného procesu.

Osobně mi velmi záleží na tom, abych svým malým kouskem přispěla ke zlepšení péče o onkologické pacienty, ale také k rozšíření obecných znalostí o těchto multifaktoriálních nemocech. Ve volném čase jsem vášnivou zahradnicí a velmi ráda trávím čas v přírodě.

Díky podpoře Nadačního fondu, bude umožněn další rozvoj našeho projektu skrze tří měsíční zahraniční stáž v Centru pro nádorový výzkum Lékařské Univerzity ve Vídni, kde sídlí vědecká skupina paní doktorky Juliane Winkler s rozsáhlou expertízou v oblasti vlivu nádorového mikroprostředí na vznik metastáz a rezistence k terapii. Díky zahraniční výzkumné stáži si osvojím nové laboratorní postupy, ale také získám zkušenosti, které pro mě budou velmi přínosné i v budoucí vědecké kariéře. V neposlední řadě budu moci díky podpoře Nadačního fondu prezentovat výsledky tohoto projektu na mezinárodní konferenci a následně je také zveřejnit v odborné publikaci.

Eliška Pindáková

Přírodovědecká fakulta | Výše podpory: 58 000 Kč

Jsem studentkou doktorského studijního programu Biochemie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Již v rámci bakalářského a magisterského studia jsem se věnovala problematice včelí imunitní odpovědi a fyziologického stavu včel.

V rámci výzkumné skupiny, které jsem součástí, se věnujeme vlivu patogenů či xenobiotik na organismus včely medonosné. V rámci disertační práce se pak podrobněji zaměřuji na složky tzv. humorální imunity, kdy jednou z hlavních součástí jsou antimikrobiální peptidy (AmPs). AmPs jsou v případě vlivu patogenů produkovány organismem včely medonosné v rámci imunitní odpovědi. V jednom z předchozích projektů bylo zjištěno, že při aplikaci léčiv proti varroóze (téměř celosvětově rozšířené onemocnění včel, způsobené parazitem kleštíkem včelím) dochází k indukci imunitního systému a produkci AmP. Není však známo, zda je tento efekt příznivý, či nikoliv. Zvýšená imunitní reakce, spolu s varroózou může vést k oslabení včelstev, která mohou být následně náchylnější k dalším onemocněním. Například čím dál častěji se objevující zvápenatění včelího plodu, způsobené houbou *Ascosphaera apis*.

Díky finanční podpoře NF UP absolvuji měsíční stáž na Aarhus University v Dánsku, kde se výzkumná skupina dr. Pera Krygera zaměřuje na detekci a studium včelích nemocí včetně vývoje nových metod prevence varroózy, které mohou vést ke snížení spotřeby léčiv a současně zaručí zlepšení zdravotního stavu a kondice včelstev. Ve svých výzkumech dr. Kryger již 5 let používá striktně zootechnické přístupy při včelaření, takže pokusná včelstva nebyla delší dobu vystavena vlivu léčiv. Tato skutečnost je dosti ojedinělá, a bude sloužit k porovnání vlivu léčiv proti varroóze na imunitní reakce včel.

Projekt v takovémto rozsahu nelze realizovat během měsíční stáže, avšak bude možné nastavit polní experiment s využitím včelstev dr. Krygera, inokulovat včelí plod houbou *Ascospaera apis*, a připravit vzorky jak samotných larev, tak i izolované RNA. Vzorky budou následně využity ke stanovení parametrů týkajících se včelí imunity. Katedra biochemie, stejně jako pracoviště dr. Krygera mají bohaté zkušenosti s přenosem vědeckých poznatků do včelařské praxe. To zvyšuje potenciál přenosu nových poznatků do českých podmínek a jejich očekávaného přínosu pro zlepšení zdravotního stavu včelstev v ČR.

Včelaření je důležitý obor lidské činnosti, který vzhledem k opylování rostlin včelami zásadně přispívá k zajištění produkce potravin a poskytuje včelí produkty. I proto vidím velký potenciál v tzv. včelí vědě. Věda je náročná a velmi často je to běh na dlouhou trať, avšak i přes všechny výzvy to stojí za to. Člověk se tak neustále posouvá, učí se něco nového a může tyto poznatky v rámci popularizace předávat nevědecké veřejnosti a v mém případě i včelařům.

Finanční podpora NF UP mi umožní vycestovat na stáž na špičkové pracoviště, realizovat tento experiment a také navázat hlubší spolupráci s dr. Krygerem, jenž má kontakty po celém světě. Rovněž mám v plánu zúčastnit se mezinárodní konference, kde je možné navázat kontakty s odborníky z vědeckých skupin z celého světa a diskutovat získané poznatky a výsledky naší práce.

Pavel Vyvlečka

Přírodovědecká fakulta | Výše podpory: 40 000 Kč

Jsem studentem 3. ročníku doktorského studia oboru geoinformatika a kartografie na katedře geoinformatiky.

Při zvyšující se koncentraci oxidu uhličitého v atmosféře roste význam vegetace, která slouží jako regulátor klimatu. Vysoká koncentrace oxidu uhličitého přímo ovlivňuje i globální oteplování. Při fotosyntéze rostlina mění oxid uhličitý na stabilní uhlík, který je následně uložen v rostlině. Největšími reservoáry, mimo půdního uhlíku, jsou lesní porosty. Podle Národní inventarizace lesů je v lesních porostech České republiky uloženo $311,7 \pm 7,6$ milionů tun uhlíku. Cílem projektu je použít technologii dálkového průzkumu Země a kvantifikovat množství nadzemní biomasy a uhlíku v nadzemní biomase. Dálkový průzkum Země je bezkontaktní metoda, která nenarušuje měřenou biomasu a dokáže pokrýt velké území bez ohledu na vlastnické právo či péči o krajinu.

Projekt přichází s inovativní metodou stanovení nadzemní biomasy pomocí metodického přístupu, který zatím nebyl použit pro oblast České republiky. Jedná se o fúzi optických a radarových satelitních dat, které budou esenciálním komponentem pro modelování biomasy. Modelování bude docíleno pomocí algoritmů strojového učení a analýzou vegetačních indexů. Výsledkem projektu bude datová sada s vysokým prostorovým rozlišením pro celou Českou republiku.

V projektu chci prokázat použitelnost družicových dat pro kvantifikaci nadzemní biomasy pomocí spektrálního chování objektů. Jelikož Česká republika nedisponuje datovou sadou, ale pouze textovými a tabulkovými reporty, které zpracovává Ústav pro hospodářskou údržbu lesa, jednalo by se o velký pokrok v oblasti monitoringu biomasy pomocí družicových snímků. Datová sada by následně mohla sloužit pro účinnější plánování a rozhodování v území.

Vždy mě bavilo používat nové technologie ke zlepšení nebo zefektivnění stávajících postupů a metod ve všech různých směrech. Díky podpoře Nadačního fondu UP mohu výsledky svého výzkumu publikovat ve vědeckém časopise nebo vyjet na zahraniční konferenci.

4 PODPORA

PROFESNÍ ROZVOJ MLADÝCH BADATELŮ

Podpoření studenti měli řadu příležitostí získat kompetence nutné pro úspěšné zvládnutí samostatně vedených projektů. Nadační fond jim ve spolupráci zejména s Kariérním centrem UP, Pevností poznání a Academia Film Olomouc nabídl několik vzdělávacích aktivit:

Individuální konzultace pro podpořené stipendisty

Ve spolupráci s Kariérním centrem UP byly na základě poptávky studentů uskutečněny individuální kariérní konzultace. *Poradce: Katrin Stark*

Individuální koučing pro podpořené stipendisty

Ve spolupráci s Kariérním centrem UP byly na základě poptávky studentů uskutečněny individuální koučovací setkání. *Poradce: Katrin Stark*

Jak napsat správně životopis? | Workshop pro PhD studenty | 7. 3. 2023

Během doktorského studia se doktorandkám a doktorandům nabízí možnost zapojit se do řady projektů, zúčastnit se mnoha stáží, či získat místo třeba na výzkumných institucích. Jak ale vytvořit správně svůj životopis?

Oddělení pro doktorské studijní programy a projekty ve spolupráci s Kariérním centrem UP připravilo interaktivní workshop pro doktorandky a doktorandy zaměřený na tvorbu životopisu.

Workshop bude rozdělen na dvě části. V první teoretické části budou představeny obecné zásady pro psaní životopisů určených jak pro budoucí zaměstnavatele, tak pro účast na projektu, nebo stáži. V praktické části budeme pracovat s konkrétními životopisy jednotlivých účastníků semináře. Tedy bude možné svůj životopis vylepšit přímo na místě.

Workshop vedly: *Mgr. Terezie Pilarová a Mgr. Katrin Stark*

Academia Film Olomouc, Programová sekce Talent ve vědě

Programová sekce Talent ve vědě festivalu Academia Film Olomouc přináší pestrnou nabídku projekcí, workshopy a zdravou konfrontaci zkušeností s cílem přispět k snad ještě lepším zítřkům české vědy.

Talent definujeme jako vrozenou úroveň schopností, kterou můžeme úspěšně rozvíjet ku prospěchu jednotlivce i planety. Talent management je závazkem institucí, že do svých řad budou hledat lidi odpovídající svým talentem a vytvoří podmínky pro jejich další rozvoj.

Výzkumné instituce nejsou výjimkou. Kromě talentovaných lidí potřebujeme k dosažení excelence ve vědě také rozmanitost. Synergie lidí, čerpajících z nejširšího spektra kultur, perspektiv a délky životních zkušeností maximalizuje inovace a tvořivost. Umí česká věda poznat a udržet talent?

Mastermind skupina v komunikaci vědy „Sharing is caring!“

26. 4. 2023 | 15:00–17:00 | Pevnost poznání

Masterming je osvědčený facilitovaný formát používaný v byznysu, umění i vědě, který je založený na brainstormingu, rychlé zpětné vazbě a vzájemné podpoře zapojených účastníků. V rámci naší skupiny se setkají zkušení i začínající vědci různých oborů a společně budou sdílet výzvy, kterým v oblasti komunikaci vědy čelí a podělí se o tipy, zdroje, know-how a řešení nejrůznějších problémů. Konkrétní zaměření a témata skupiny vyloučnou na místě z aktuálních potřeb účastníků.

Věda úspěšného startupu

27. 4. 2023 13:00–14:30 | Kaple Božího těla, Konvikt

Vědecká start-upová scéna je u nás v začátcích. Co čeká na cestě odvážlivce, kteří se rozhodnou propojit svět vědy a byznysu? Jak se na to co nejlépe připravit? Otevření nadšenci do vědy, kteří se od nápadu posunuli k realizaci a založili start-upy se podělí o všechny „fuck-upy“ a úspěchy. Na vlastních příkladech ukáží dobrodružství propojení dvou odlišných světů. Programový blok je připraven v úzké spolupráci s Inovačním centrem Olomouckého kraje.

Kateřina Bortlová, ICOK

KardiAI

Roxi Ilnická, Vědeckotechnický park UP

Jakub Havlín, Vědeckotechnický park UP

Objevte vědecké lídry

28. 4. 2023 13:00–14:30 | VMO

Programový blok v participativním formátu „World Café“ umožňuje účastníkům zajímavým a efektivním způsobem sdílet zkušenosti a názory a společně hledat odpovědi na otázky, v našem případě zaměřené na klíčové téma budoucnosti: jak poznat talenty ve vědě pro lídrovství? Jak je rozvíjet? Co je hodnotový lídršip a co se stane v budoucnu, když teď tyto otázky podceníme? Přijďte diskutovat se špičkovými vědci a lídry, kteří kromě vzdělání a odborných zkušeností přináší to nejcennější: vlastní příklad lidskosti a angažovanosti.

Veronika Šedajová,

Ondřej Čejka, Czechitas, Aspen Aspen Young Leaders a Leaders of Tomorrow

Jan Lukačevič, kosmický inženýr, vědě se nevěnuje jen na Akademii věd, ale úspěšně ji popularizuje na sociálních sítích.

Zuzana Huňková, koordinátorka udržitelného rozvoje na UP, Udržitelný Palacký

Martin Kozel, Centrum podpory studentů se specifickými potřebami UP

Eva Janebová, expertka na tvorbu kurikul univerzitních programů v mezinárodním kontextu

DALŠÍ ČINNOSTI FONDU

Webové stránky a sociální sítě

- obsahová a vizuální aktualizace webových stránek www.fond.upol.cz
- správa stránek kampaně Darujte příležitost! (fond.upol.cz/darujte-prilezitest)
- správa Facebookového a Instagramového profilu včetně dlouhodobého plánu příspěvků zaměřených na viditelnost dárců, úspěchů studentů podpořených nadačním příspěvkem, ambasadorů fondu

Kampaň Darujte příležitost. Podpořte mladé vědce!

- pokračování kampaně Darujte příležitost. Podpořte mladé vědce!
- kampaň je zaměřena na významné absolventy UP a její příznivce a jejím cílem je získat finančních prostředků na podporu studentských projektů formou nadačních příspěvků

5 KOMUNITA

Vzdělávací akce jsou díky spolupráci s Kariérním centrem UP otevřeny všem studentům Univerzity Palackého v Olomouci.

Uspějte ve výzvě Nadačního fondu UP | 23. 2. 2023

Podporujeme umělce, kreativce, badatele a inovátory z řad studentů magisterských a doktorských programů na Univerzitě Palackého. Nyní vyhlášíme 8. výzvu! Získejte příležitost ke svému rozvoji a vzdělávání a finanční podporu pro své vědecko-výzkumné nebo umělecko-tvůrčí projekty.

Detailní informace k aktuální výzvě Nadačního fondu, která je otevřená od 13. 2. do 31. 3. 2022, najdete na našich webových stránkách spolu s nejčastějšími otázkami, které naše žadatele o podporu pálí.

Pokud však chcete zvýšit svou šanci na úspěch ve výzvě, máte další otázky nebo svůj projektový záměr s námi chcete konzultovat před odesláním své žádosti, vřele doporučujeme účast na našem on-line semináři. Pojďme se potkat a popovídat si o vašich snech, cílech a o tom, jakou podporu vám můžeme v Nadačním fondu UP poskytnout! Webinar povede Mgr. Katrin Stark, koordinátorka pro talent na UP a koordinátorka Nadačního fondu UP.

Prezentace stipendistů Academia Film Olomouc | Mladí vědci na UP

28. 4. 2023 17:00 – 18:30 | Umělecké centrum UP, filmový sál

Sloučeniny, které působí v magnetické rezonanci jako kontrastní látka i léčivo, rostlinné hormony nepostradatelné pro růst a vývoj rostlin, nanomateriály, které mají potenciál v nových technologiích přeměny solární energie a nanoelektroniky, tele-coaching pacientů s chronickým plicním onemocněním a hledání smyslu života.

To jsou vybrané příklady z mnoha projektů stipendistů – mladých talentovaných vědců Nadačního fondu Univerzity Palackého, který podporuje excelentní mezinárodní projekty z oblasti juniorské vědy a umění s významným přínosem pro společnost a rozvoj. V rámci sekce Talent ve vědě na Academia film Olomouc vám každý stipendista za 5 minut zábavně a poutavě představí svůj vědeckovýzkumný projekt s ohledem na jeho přínos pro obor, Alma Mater a celou společnost.

Prezentující:

Adam Matěj

Marie Pražáková

Markéta Fuksová

Tamara Zlámalová

Petr Mocek

Ludmila Včelařová

Adventní setkání podpořených studentů a darců NF UP s rektorem UP

Na této již tradiční slavnostní události jsme měli možnost prezentovat našim příznivcům, že příležitosti, které darovali našim stipendistům – mladým vědcům, inovátorům a umělcům, měly svůj smysl.

6 KDO PODPOŘIL NÁS?

Komerční banka – generální partner

SIGMA DIZ
Veolia Energie ČR
Nadace rodiny Morávkových
Robert Runták
Lumír Kantor
Petr Tarkowski
Karel Berka
Martin Šmajser
Kryštof Vávra
David Štencl
Miloš Bešta

Mediální partner

Žurnál Univerzity Palackého v Olomouci

Další součásti UP

Kariérní centrum
Pevnost poznání
Academia Film Olomouc

Všem příznivcům a dárcům fondu děkujeme: děkujeme, že jste darovali příležitost!

7 FINANČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2023

Přímé finanční dary:

JUDr. Robert Runták	100 000,00
SIGMA DIZ, spol. s r.o.	300 000,00
Veolia Energie ČR, a. s.	100 000,00
Nadace rodiny Morávkových	103 000,00
Lumír Kantor	7 000,00
celkem:	610 000,00

Dary přes platformu Darujme.cz

Petr Tarkowski	10 000,00
Karel Berka (6 × 1 000,-).	6 000,00
Martin Šmajser.	15 000,00
Kryštof Vávra	18 000,00
David Štencl	9 999,00
Miloš Bešta.	10 000,00
celkem:	68 999,00

Z roku 2022 byl použit na financování příspěvků a provozu NF UP:

sponzorský dar KB z 12/2022	300 000,00
zůstatek veřejné sbírky	11 576,00c
celkem:	311 576,00

CELKEM DARY: **990 575,00**

Z výše uvedených darů byly poskytnuty nadační příspěvky na projekty studentů UP:

Eva Szczyrbová.	100 000,00
Daniel Chrenko.	116 600,00
Pavel Vyvlečka	40 000,00
Kristýna Kultová	70 400,00
Eliška Zgarbová	137 000,00
Eliška Vodáková	103 000,00
Eliška Pindáková.	58 000,00
Ludmila Včelařová	80 000,00
celkem:	705 000,00

Provozní náklady fondu činily v roce 2023:

produkce podcastové epizody	2 500,00
webhosting a doména, správa webu	7 094,00
vedení účetnictví	7 260,00
mentorství pohádek, editace textů	11 500,00
poplatky Darujme	2 280,96
celkem:	30 634,96

CELKEM VÝDAJE: **735 634,96**

Rozdíl nespotřebovaných finančních prostředků za rok 2023 ve výši 254.940,04 Kč byl proúčtován na účet časového rozlišení jako výnos příštích období, kdy je možno tyto prostředky v následujícím období čerpat na provoz nadačního fondu nebo je použít jako nadační příspěvek.

Výsledek hospodaření z hlavní činnosti je 0,- Kč

Ostatní zdanitelné příjmy:

zdanitelné příjmy představuje fakturace do KB za školení Climate Fresk Ostrava dne 23. 6. 2023

výnos celkem: **5 465,00**

Náklady související se školením

DPP – Dagmar Vašutová, lektorka	2 500,00
cestovné do Ostravy	465,00
pojištění Kooperativa	100,00
náklady celkem:	3 065,00

VH z ostatních příjmů: **2 400,00**

Zůstatek finančních prostředků na bankovním účtu KB: 329 491,24

Všechny finanční operace v roce 2023 proběhly přes bankovní účet, hotovostní platby nebyly realizovány.

Závazky k 31. 12. 2023 (uhrazeno v lednu 2024): 3 260,00

Celkový výsledek hospodaření za rok 2023 je ve výši + 2 400 Kč, v daňovém přiznání je použita daňová úleva pro veřejně prospěšné poplatníky a daňový základ je nulový.

Nadační fond
Univerzity Palackého

Talent + vize + podpora + komunita = Nadační fond Univerzity Palackého

www.fond.upol.cz